

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія
Матеріали міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

ЛІКАРСЬКЕ РОСЛИННИЦТВО:
від досвіду минулого
до новітніх технологій

Полтава - 2012

СУЧАСНІ УЯВЛЕННЯ ПРО ТАКСОНОМІЮ РОДУ

Echinacea Moench

Резюме: Сучасні дослідження канадських вчених дозволили встановити нові критерії, на підставі яких рід Ехінацея поділяється на чотири види та декілька різновидів.

Ключові слова: ехінацея, *Echinacea Moench*, таксономія.

Вперше ехінацея під різними назвами була описана в кінці XVII століття. З опису і замальовок, можна дійти висновку, що мова йде про *Echinacea purpurea*. Назву *Echinacea* рід отримав від грецького слова «echinos» – колючий, оскільки приквітки колючі, голковиднозагострені, залишаються на квітколожі після відцвітання трубчастих квіток. Тривалий час ехінацею відносили до роду Рудбекія, пізніше – до роду Браунерія. Рід Рудбекія описав ще Лінней, і лише в 1950 році на Міжнародному конгресі з ботаніки назву роду *Echinacea* було остаточно введено в науковий обіг. Нині у загальноприйнятій класифікації систематичне положення роду *Echinacea* таке:

Порядок *Asterales* Lindley.

Родина *Asteraceae* Dumort., (*Compositae*)

Підродина *Carduoideae* Kitam.

Секція *Heliantheae* Cass.

Підсекція *Verbesininae* O. Hoffm.

За класифікацією Britton, Brown (1943) рід об'єднував 4 види:

Echinacea angustifolia DC.

E. pallida (Nutt.) Britton.

E. purpurea (L.) Moench.

E. paradoxa (Norton) Britton.

Варто зауважити, що окремі автори по-різному трактують таксономію досліджуваних рослин і навіть кількісний склад їх у роді.

Пізніше, за класифікацією Mc Gregor (1968), рід ехінацея став об'єднувати дев'ять видів:

E. purpurea (L.) Moench.

E. angustifolia DC.

E. pallida (Nutt.) Nutt.

E. paradoxa (Norton) Britton.

E. laevigata Blake.

E. simulata R. L. Mc Gregor.

E. tennesseensis (Beadle) Small.

E. sanguinea Nutt.

E. atrorubens Nutt.

Такою класифікація залишалася до кінця XX-го століття.

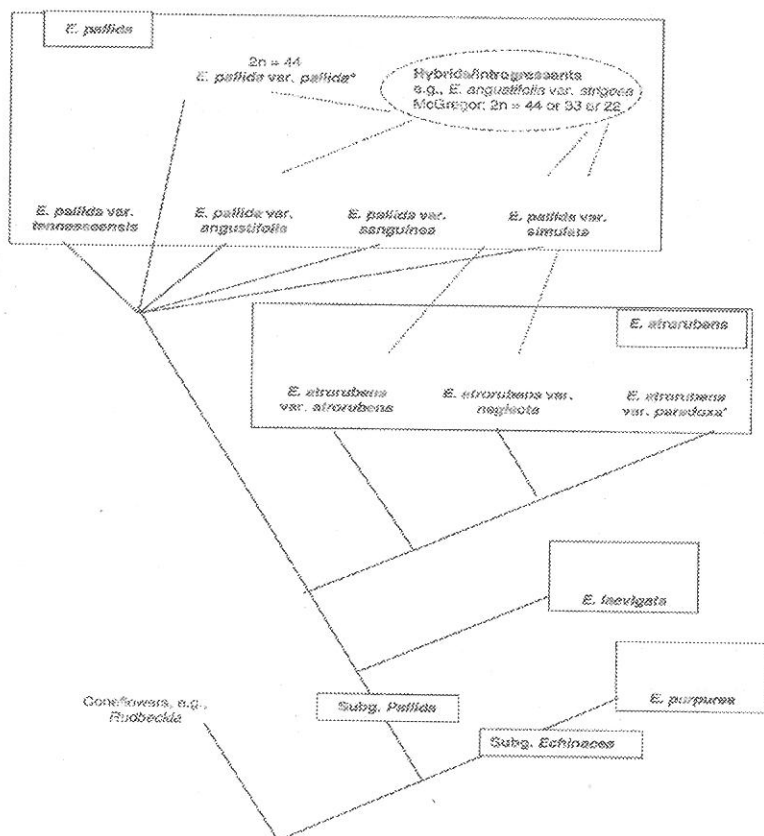

Рис. 1. Схема сучасного уявлення таксономії роду Ехінацея

Нові можливості дослідження рослин на молекулярно-генетичному рівні відкрили перед вченими можливість більш глибоко вивчити рід Ехінацея. Цим зайнялися канадські вчені, які після ретельного генетичного, морфологічного, екологічного й фітохімічного аналізу природних форм ехінацеї дійшли висновку, що рід Ехінацея має чотири види (див. рисунок) і кілька різновидів:

- E. purpurea*
- E. laevigata*
- E. atrorubens*:
 - E. atrorubens* var. *atro-rubens*
 - E. atrorubens* var. *neglecta*

E. atrorubens var. *paradoxa*

E. pallida:

E. pallida var. *pallida*

E. pallida var. *tennesseensis*

E. pallida var. *angustifolia*

E. pallida var. *sanguinea*

E. pallida var. *simulata*

Таким чином, на даний час відбувається ревізія роду Ехінацея, що базується на географічних і екологічних принципах щодо еволюції роду.

Бібліографія

1. Binns, S. E., B. R. Baum and J.T. Arnason. 2002a. A taxonomic revision of the genus *Echinacea* (Heliantheae; Asteraceae), *Syst. Bot.* 27: 610–632.

2. Binns, S. E., B. R. Baum and J.T. Arnason, 2002b, Phytochemical variation in populations of *Echinacea angustifolia* (Asteraceae) and distinction of chemoraces, *Biochem. Syst. Ecol.* 30(9): 837–854.

3. Binns, S. E., J. F. Livesey, J.T. Arnason and B.R. Baum, 2002c, Phytochemical variation in *Echinacea* Moench (Heliantheae: Asteraceae) from roots and flowerheads of wild and cultivated populations, *J. Agric. Food Chem.*, 50: 3673–3687.

4. Binns, S. E., B. R. Baum and J.T. Arnason, 2001a, Proposal to conserve the name *Rudbeckia purpurea* L.(Asteraceae) with a different type, *Taxon*, 50: 1199–1200.

5. Binns, S. E., B. R. Baum and J.T. Arnason, 2001b, Typification of *Echinacea purpurea* (L.) Moench (Heliantheae: Asteraceae) and its implications on the correct naming of two *Echinacea* taxa, *Taxon*, 50: 1169–1175.

6. Binns, S. E. The taxonomy, phytochemistry and biological activity of the genus *Echinacea* (Asteraceae), Ph.D. thesis, University of Ottawa, 2001.

Григорішин Е.В., Самородов В.Н. СОВРЕМЕННЫЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ О ТАКСОНОМИИ РОДА *ECHINACEA* MOENCH

Современные исследования канадских ученых позволили установить новые критерии, на основании которых род Эхинацея делится на четыре вида и несколько разновидностей.

Grigorishin E.V., Samorodov V.N. MODERN ASPECTS OF TAXONOMY GENUS *ECHINACEA* MOENCH

Recent studies of Canadian scientists identified the new criteria on which the genus *Echinacea* is divided into four types and several varieties.